

WYTYCZNE DOTYCZĄCE POBIERANIA PRÓBEK OSADU ŚCIEKOWEGO, BIOMASY, PIASKU, SKRATEK

(Zgodnie z PN – EN ISO 5667-13:2011 oraz PN-ISO 5667 – 15:2005)

Próbki ścieków należy pobierać przestrzegając przepisów BHP

Podczas pobierania próbek należy zachować ostrożność używając zawsze m.in. rękawiczek jednorazowych, preparatów do dezynfekcji rąk, masek itp.

W miejscach w których ryzyko wystąpienia niebezpieczeństwa jest wysoce prawdopodobne: np. przy kontakcie z ogniem uważać aby się nie poparzyć, a przy głębokich zbiornikach by nie dopuścić do utonięcia.

Należy stosować się do wytycznych zawartych w instrukcjach BHP, właściwych dla obiektów oraz maszyn i urządzeń, w obszarze których dokonuje się pobierania.

W sytuacjach, gdy pobieranie musi być prowadzone blisko źródła silnego zanieczyszczenia, czynności powinny być wykonywane, jeżeli jest to możliwe od strony zewnętrznej.

1. Rodzaje próbek

- **Próbka jednorazowa** – próbka pobrana z masy osadu ściekowego w sposób nieciągły, losowo (w odniesieniu do czasu i/lub miejsca) (*definicja PN – EN ISO 5667-13:2004*)
- **Próbka złożona** – dwie próbki lub więcej próbek, albo części próbek, zmieszane razem w odpowiednich, znanych proporcjach (w sposób nieciągły lub ciągły), na podstawie których otrzymać można średni wynik badaniażądanego parametru (*definicja PN – EN ISO 5667-13:2004*)

2. Miejsce pobrania

Jest to obszar w obrębie którego zlokalizowany jest punkt pobierania próbek (np. adres, nr działki ewidencyjnej).

3. Naczynia do pobierania próbek

Klient pobierając próbki ma możliwość wypożyczenia pojemników z Laboratorium Badań Środowiskowych. Na własną odpowiedzialność może również zaopatrzyć się we własne pojemniki szklane i/lub plastikowe na próbki, w zależności od zakresu badań.

4. Pobieranie próbek

Próbki osadu ściekowego, biomasy, piasku i skratek podlegają badaniom fizykochemicznym. W celu uzyskania najbardziej reprezentatywnej próbki, materiał należy pobierać z różnych głębokości i z kilku miejsc przyzmy, laguny, bądź pojemnika składowego (co najmniej z 10 punktów równomiernie rozłożonych).

Przystępując do pobierania należy:

- 1) określić warunki środowiskowe: opady, stopień zachmurzenia,
- 2) przygotować odpowiednio oznakowane pojemniki/butelki na próbki
- 3) dokonać niezbędnych zapisów w protokole pobierania próbek (formularz F. PO/LBS/15-02),
- 4) pobrać próbki (ok. 1 kg - dla próbek osadów, zaleca się, aby pojemnik był napełniony do maksimum 80 % jego pojemności w celu zmniejszenia ryzyka powstania nadciśnienia i eksplozji),
- 5) sprawdzić temperaturę pobieranego medium (jeśli jest taka możliwość),
- 6) niezwłocznie umieścić próbki w np. termotorbie do transportowania próbek,
- 7) próbki dostarczyć w jak najkrótszym czasie do laboratorium.

5. Transport próbek

Transport próbek do badań powinien odbywać się przy użyciu torby chłodniczej wypełnionej lodem lub kompresami żelowymi w celu zabezpieczenia próbek przed zmianami.

Pobrane i identyfikowalne próbki muszą być dostarczone do laboratorium w jak najkrótszym czasie z wraz kompletem dokumentów.

Dobra praktyka próbkobrania zakłada że:

NIE NALEŻY	NALEŻY ZAWSZE
<ul style="list-style-type: none">Umieszczać wkładów z lodem w bezpośrednim kontakcie z próbkami w celu uniknięcia ich zamrożenia,nie przewozić razem w jednej torbie chłodniczej próbek ścieków z wodami, ciepłymi z zimnymi itp.,umieszczać pobranych próbek w sąsiedztwie wylotów gazów spalinowych z silnika itp.	<ul style="list-style-type: none">chronić próbki przed światłem słonecznym,zadbać, aby w czasie transportu nie wzrosła temperatura pobranych próbek poprzez umieszczenie ich bezpośrednio po pobraniu w termotorbach,temperatura środowiska otaczającego próbki podczas transportu powinna mieścić się w zakresie temp. $5 \pm 3 \text{ C}^\circ$ (dotyczy próbek mikrobiologicznych wody).

Jeśli czas transportu jest dłuższy niż 6-8 godzin – trzeba to zapisać w Protokole pobierania próbek i zapewnić monitorowanie temperatury wewnątrz termotorby.

Wszelkich dodatkowych informacji udziela Kierownik Laboratorium Badań Środowiskowych telefonicznie lub w bezpośrednim kontakcie.

Dane kontaktowe:

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Koninie

LABORATORIUM BADAŃ ŚRODOWISKOWYCH

Rumin 11B; 62-500 Konin tel.. 63/240-39-88

**LABORATORIUM NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA POBIERANIE I WARUNKI
TRANSPORTU PRÓBEK DOSTARCZANYCH PRZEZ KLIENTA**